

Vejledning om indefrysning

Vejledning om finansielle sanktioner

1. Indledning	4
1.1 <i>Forkortelser</i>	5
1.2 <i>Hvad er sanktioner</i>	5
1.3 <i>Finansielle sanktioner</i>	5
1.4 <i>Sanktioner mod terrorisme</i>	5
1.5 <i>Sanktioner mod tredjelande</i>	7
2. Begreber	7
2.1 <i>Tredjelande</i>	7
2.2 <i>Pengepengemidler</i>	8
2.3 <i>Økonomiske ressourcer</i>	8
2.4 <i>Indefrysning af pengepengemidler</i>	8
2.5 <i>Indefrysning af økonomiske ressourcer</i>	8
2.6 <i>Sanktionskomitéer</i>	8
2.7 <i>Navnesammenfald</i>	8
2.8 <i>Identitetssammenfald</i>	8
3. Navnesammenfald	9
3.1 <i>Navnesammenfald vedr. sanktioner mod terrorisme</i>	9
3.2 <i>Navnesammenfald vedr. sanktioner mod tredjelande</i>	9
4. Identitetssammenfald	9
4.1 <i>Identitetssammenfald</i>	9
5. Indefrysning	10
5.1 <i>Hvem foretager indefrysning</i>	10
5.2 <i>Indberetning af oplysninger om indefrysning</i>	10
5.3 <i>Krav i forbindelse med indefrysning</i>	10
5.4 <i>Tilskrivning af renter o.l. til indefrosne konti</i>	10
5.5 <i>Konsekvens af indefrysning</i>	10
6. Undtagelser fra indefrysning	11
7. Anmodning om frigivelse af visse indefrosne pengepengemidler m.v.	11
7.1 <i>Hvem kan anmode om frigivelse</i>	11
7.2 <i>Hvad skal en anmodning indeholde</i>	11
7.3 <i>Sagsbehandling</i>	12

8. Domstolsprøvelse	13
8.1 <i>Afslag på anmodning om frigivelse af visse indefrosne pengepengemidler m.v.</i>	13
8.2 <i>Vedr. selve indefrysningen</i>	13
9. Ophævelse af indefrysning.....	13
9.1 <i>Hvornår ophæves indefrysning.....</i>	13
10. Indberetningspligt	14
10.1 <i>Myndighedernes indberetningspligt.....</i>	14
11. De-listing.....	14
11.1 <i>EU-procedure vedr. terrorisme</i>	14
11.2 <i>EU-procedure vedr. sanktioner mod tredjelande.....</i>	14
11.3 <i>FN-procedure, Focal Point</i>	14
11.4 <i>Generelt vedr. EU-proceduren om klageadgang</i>	15
12. Straf for overtrædelse af sanktioner	15
12.1 <i>Straffelovens § 110 c:</i>	15
13. Generelt	16
14. Nyttige links	16
14.1 <i>EU-Tidende.....</i>	16
14.2 <i>EU's database over sanktioner.....</i>	16
14.3 <i>EUR-Lex.....</i>	17
15. Kontakt.....	17
15.1 <i>Indefrysning af pengepengemidler og økonomiske ressourcer, sanktioner mod Iran (pengeoverførsler) og dual-use produkter (varer og teknologi der kan benyttes både civilt og militært)</i>	17
15.2 <i>Navnesammenfald vedr. terrorlisterne samt mistænkelige transaktioner (STRs) om bl.a. masseødelæggelsesvåben og terrorfinansiering</i>	17

1. Indledning

EU anvender i stigende grad brugen af sanktioner mod tredjelande, herunder finansielle sanktioner. Efter terrorangrebene på USA den 11. september 2001, hvor det internationale samfund indførte sanktioner mod terrorisme, er fokus øget på konsekvenserne af især de finansielle sanktioner mod terrorisme.

Formålet med denne vejledning er at vejlede virksomheder, personer og myndigheder i Danmark om reglerne om indefrysning. Vejledningen retter sig primært mod de personer, virksomheder og myndigheder, som foretager indefrysning af pengepengemidler og økonomiske ressourcer samt mod de personer og virksomheder, som bliver omfattet af indefrysning.

Vejledningen belyser de pligter og rettigheder, som følger af indefrysning. Vejledningen forsøger trin for trin at afdække i praksis, hvad man som udøver af indefrysning og som omfattet af indefrysning skal og kan gøre.

Erhvervsstyrelsen

1.1 Forkortelser

Den udpegede:	Person eller enhed udpeget af FN eller EU, hvis pengepengemidler og økonomiske ressourcer skal indefrys.
EU:	Den Europæiske Union.
FN:	Forenede Nationer
Navnelister:	Bilag med navne på personer, enheder, grupper, organisationer m.v., hvis pengepengemidler og økonomiske ressourcer skal indefrys. Bilagene er knyttet til de forordninger, der ikke vedrører terrorisme.
Styrelsen:	Erhvervsstyrelsen.
SØIK:	Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, herunder Hvidvasksekretariatet
Terrorlisterne:	Bilag med navne på personer, enheder og grupper, hvis pengepengemidler og økonomiske ressourcer skal indefrys. Bilagene er knyttet til forordningen om bekæmpelse af terrorisme, forordningen om Al-Qaida og forordningen om Afghanistan.

1.2 Hvad er sanktioner

Sanktioner er handelsrestriktioner vedtaget af FN og EU mod lande og/eller personer, grupper, juridiske enheder, organer o.l. Handelsrestriktionernes omfang varierer, men omfatter oftest våbenembargo, indrejseforbud og indefrysninger af pengepengemidler og økonomiske ressourcer. I nogle tilfælde kan sanktioner også indebære forbud mod import og eksport af andre produkter end våben.

Denne vejledning omhandler indefrysning af pengepengemidler og økonomiske ressourcer. For information om de øvrige restriktioner henvises til punkt **15. Kontakt**.

1.3 Finansielle sanktioner

Indefrysning er en del af de finansielle sanktioner og betyder, at alle pengepengemidler og økonomiske ressourcer, der ejes eller besiddes af fysiske eller juridiske personer, grupper eller enheder, som er opført på bilagene til EU-forordningerne, ikke længere må være til fri rådighed for den eller de udpegede personer eller enheder. Alle pengepengemidler og økonomiske ressourcer skal indefrys. Der må ikke stilles pengepengemidler eller økonomiske ressourcer direkte eller indirekte til rådighed for de udpegede personer eller enheder. Der må heller ikke leveres finansielle tjenesteydelser til de udpegede personer eller enheder.

Finansielle sanktioner indebærer også, at der i visse sanktionsregimer heller ikke må ydes lån eller kredit, eller erhvervelse eller udvidelse af sin andel eller oprettelse af joint ventures med de fysiske eller juridiske personer, grupper eller enheder, som er opført i bilagene til EU-forordningerne. Ydermere kan visse typer af investeringer være forbudt i henhold til forordningerne.

1.4 Sanktioner mod terrorisme

På baggrund af terrorangrebene i USA den 11. september 2001 tog EU en række lovgivningsinitiativer vedrørende terrorbekæmpelse. I den forbindelse vedtog EU retsakter vedrørende terrorbekæmpelse generelt og specifikt møntet på Al-Qaida og Taliban. Man

tog udgangspunkt dels i FN's Sikkerhedsråds resolution 1373 (2001) om terrorbekæmpelse generelt, dels i resolution 1267 (1999) om Al-Qaida og Taliban.

I juni 2011 foretog FN's Sikkerhedsråd en opsplitting af det hidtidige sanktionsregime etableret ved resolution 1267(1999) om Al-Qaida og Taliban, således at det hidtidige sanktionsregime mod Al-Qaida blev videreført i resolution 1989 (2011), mens der ved resolution 1988 (2011) blev oprettet et nyt sanktionsregime for Afghanistan. EU ændrede efterfølgende sine retsakter i overensstemmelse hermed.

Samlet udgøres EU-reguleringen på dette område af følgende retsakter:

a) EU's gennemførelse af FN-resolution 1373 (2001)

Rådets fælles holdning 2001/930/FUSP af 27. december 2001 om bekæmpelse af terrorisme. Fastlægger EU's overordnede tilgang til resolution 1373.

Rådets fælles holdning 2001/931/FUSP af 27. december 2001 om anvendelse af specifikke foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme. Specificerer visse af de forpligtelser, som medlemslandene er underlagt i medfør af Rådets fælles holdning 2001/930/FUSP.

Rådets forordning (EF) nr. 2580/2001 af 27. december 2001 om specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder med henblik på at bekæmpelse af terrorisme. (I daglig tale "forordningen om bekæmpelse af terrorisme generelt").

b) EU's gennemførelse af FN-resolution 1988 (2011)

Rådets afgørelse 2011/486/FUSP af 1. august 2011 om restriktive foranstaltninger over for visse personer, grupper, virksomheder og enheder på baggrund af situationen i Afghanistan.

Rådets forordning (EU) nr. 753/2011 af 1. august 2011 om restriktive foranstaltninger over for visse personer, grupper, virksomheder og enheder på baggrund af situationen i Afghanistan.

c) EU's gennemførelse af FN-resolution 1989 (2011)

Rådets fælles holdning 2002/402/FUSP af 27. maj 2002 om restriktive foranstaltninger over for medlemmer af Al-Qaida-organisationen og andre personer, grupper, virksomheder og enheder, der er knyttet til dem¹.

Rådets forordning (EF) nr. 881/2002 af 27. maj 2002 om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder, der har tilknytning til Al-Qaida-organisationen².

¹ Rådet fælles holdning 2002/402/FUSP omhandlede tidligere også Taliban og Usama bin Laden, men titlen på den fælles holdning blev ændret ved Rådets afgørelse 2011/487/FUSP af 1. august 2011 til alene at vedrøre Al-Qaida-organisationen.

Da indholdet i de tre rådsforordninger vedrører personer og enheder, der også er relevante i relation til den danske terrorlovgivning, herunder hvidvasklovens bestemmelser, skal henvendelser herom stiles direkte til Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet (SØIK) i henhold til aftale mellem Erhvervsstyrelsen og SØIK.

Der opereres således med følgende terrorlister (EU's terrorlister):

- EU's fælles holdning 2001/931/FUSP indeholder en liste, som inkluderer både terrorister og terrororganisationer, som har forbindelse til tredjelande, og terrorister og terrororganisationer, som er baseret i EU. I relation til sidstnævnte har EU's medlemsstater en forpligtelse til at etablere et nationalt retsgrundlag til gennemførelse af de anførte sanktioner. For så vidt angår de terrorister og terrororganisationer, som har forbindelse til tredjelande, er disse også opført på en liste tilknyttet Rådets forordning (EF) nr. 2580/2001. Da der er tale om en forordning, gælder forpligtelserne i medfør heraf direkte i alle medlemslandene. Begge lister ajourføres hvert halve år.
- EU's forordning nr. 753/2011 udgør EU's gennemførelse af FN's Sikkerhedsrådsresolution 1988 (2011) om Afghanistan. Bilaget til forordningen indeholder en liste, som opdateres løbende i takt med opdateringerne på FN's 1988-liste.
- EU's forordning (EF) nr. 881/2002 om indførelse af restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder, der har tilknytning til Al-Qaida-organisationen udgør EU's gennemførelse af FN's Sikkerhedsrådsresolution 1989 (2011) om Al-Qaida. Bilaget til forordningen indeholder en liste, som opdateres løbende i takt med opdateringerne på FN's 1989-liste.

1.5 Sanktioner mod tredjelande

Sanktioner mod tredjelande omfatter alle øvrige sanktioner rettet mod lande uden for EU, og som ikke omhandler terrorisme. Det er fx sanktionerne mod Iran, Sudan, Zimbabwe, Nordkorea etc. En fuldstændig oversigt over gældende sanktioner kan ses i EU's database over sanktioner:

http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/docs/measures_en.pdf

2. Begreber

2.1 Tredjelande

Betegnelsen tredjelande anvendes om lande, som ikke er medlem af EU. Alle EU's forordninger om sanktioner retter sig mod tredjelande og personer og enheder med tilknytning til de pågældende tredjelande.

Det gælder dog ikke helt for EU's forordning mod terrorisme generelt. Forordningen retter sig både mod terrorister uden for EU og mod terrorister i EU - sidstnævnte også

² Rådets forordning (EF) nr. 881/2002 omhandlede tidligere også Taliban og Usama bin Laden, men titlen på forordningen blev ændret ved Rådets forordning (EU) nr. 754/2011 af 1. august 2011 til alene at vedrører Al-Qaida-organisationen.

kaldet interne terrorister. Læs mere om forordningen under punkt **1.4 Sanktioner mod terrorisme**.

2.2 Pengepengemidler

Pengepengemidler defineres som: Finansielle aktiver og økonomiske fordele af enhver art, herunder, men ikke begrænset til, kontante pengebeløb, checks, fordringer på penge, tratter, postanvisninger og andre betalingsinstrumenter; indestående i finansielle institutioner eller andre enheder, saldi på konti, tilgodehavender og tilgodehavendebeviser; offentligt og privat handlede værdipapirer og gældsbeviser, herunder aktier, certifikater som repræsenterer værdipapirer, obligationer, veksler, anvisninger, selskabsobligationer, afledningskontrakter, renter, udbytter eller andre indtægter eller værdier hidrørende fra aktiver, kreditter, modregningsrettigheder, garantier, opfyldelsesgarantier eller andre finansielle forpligtelser; remburser, konnossementer, løssørepantebreve; dokumentation for en interesse i pengepengemidler eller finansielle ressourcer samt ethvert andet ek-sportfinansieringsinstrument.

2.3 Økonomiske ressourcer

Økonomiske ressourcer defineres som: Aktiver af enhver art, uanset om der er tale om materielle eller immaterielle aktiver, løssøre eller fast ejendom, som ikke er pengemidler, men kan anvendes til at opnå pengemidler, varer eller tjenesteydelser.

2.4 Indefrysning af pengepengemidler

Indefrysning af pengepengemidler betyder hindring af enhver bevægelse, overførsel, ændring og brug af eller omgang med pengepengemidler på en hvilken som helst måde, der vil føre til en ændring i omfang, beløb, placering, ejerforhold, besiddelse, art og bestemmelse eller en hvilken som helst anden ændring, som vil gøre det muligt at anvende de pågældende pengemidler, herunder porteføljevaltning.

2.5 Indefrysning af økonomiske ressourcer

Indefrysning af økonomiske ressourcer betyder hindring af, at disse anvendes til at opnå pengemidler, varer eller tjenesteydelser på nogen måde, herunder men ikke kun ved salg, leje eller pantsætning.

2.6 Sanktionskomitéer

I forbindelse med, at FN's Sikkerhedsråd vedtager sanktioner i form af resolutioner mod et land, nedsætter Sikkerhedsrådet ofte en Sanktionskomité, som skal overvåge og rapportere til Sikkerhedsrådet om, hvordan det går med implementeringen af den pågældende resolution.

2.7 Navnesammenfald

Navnesammenfald betyder, at fx et pengeinstitut eller en virksomhed har konstateret, at man har en kunde, hvis navn helt eller delvist matcher navnet på terrorlisterne eller navnelisterne til en af de øvrige forordninger om finansielle sanktioner. Navnesammenfald kan også vedrøre forretningsforbindelser, lejere o.l.

2.8 Identitetssammenfald

Identitetssammenfald betyder, at fx et pengeinstitut eller en virksomhed har konstateret, at man har en kunde, virksomhed, organisation e.l. i fx sit kunderegister, hvis navn og

personlige oplysninger 100 % stemmer overens med navnet på terrorlisterne eller navnelisterne til en af de øvrige forordninger om finansielle sanktioner.

3. Navnesammenfald

3.1 Navnesammenfald vedr. sanktioner mod terrorisme

I henhold til forordningerne mod terrorisme har den person, virksomhed, myndighed eller organisation, som er i besiddelse af pengepengemidler eller økonomiske ressourcer med tilknytning til den person eller enhed, som giver anledning til navnesammenfald, mulighed for selv at indefryse pengepengemidlerne eller de økonomiske ressourcer uden først at opnå myndighedernes tilladelse hertil. *Dette gælder dog ikke for de navne, der er anført i Rådets fælles holdning 2001/931/FUSP med senere ændringer, og som er markeret med en asterisk (*). I de tilfælde skal SØIK vurdere, om der skal ske beslaglæggelse.*

Bliver der i forbindelse med et kundeforhold, en pengeoverførsel til eller fra udlandet e.l. konstateret navnesammenfald med navne opført på listerne, som knytter sig til henholdsvis Rådets fælles holdning 2001/931/FUSP og de tre Rådsforordninger nr. 2580/2001 om terrorisme, Rådsforordning nr. 881/2002 om Al-Qaida og Rådsforordning nr. 753/2011 om Afghanistan, skal der – hvis der er tvivl om navnesammenfaldet under de tre forordninger – omgående rettes direkte henvendelse til SØIK. SØIK forsøger at afklare, om der reelt er identitet med navnet på den gældende liste. Transaktionen kan herefter kun finde sted, hvis SØIK tillader det. Hvis det vurderes, at kundeforholdet eller transaktionen relaterer sig til en person på listen, skal pengeinstituttet eller virksomheden omgående indefryse i overensstemmelse med forordningen og straks herefter underrette Erhvervsstyrelsen om indefrysningen. I andre tilfælde tager SØIK stilling til, om der skal ske beslaglæggelse.

3.2 Navnesammenfald vedr. sanktioner mod tredjelande

I henhold til forordningerne om sanktioner mod tredjelande har den person, virksomhed, myndighed eller organisation, som er i besiddelse af pengepengemidler eller økonomiske ressourcer med tilknytning til den person eller enhed, som giver anledning til navnesammenfald, mulighed for selv at indefryse pengepengemidlerne eller de økonomiske ressourcer uden først at opnå myndighedernes tilladelse hertil. Der skal ikke i disse tilfælde ske underretning til SØIK.

Det påhviler personen, virksomheden, myndigheden eller organisationen selv at undersøge, om navnesammenfaldet også er et identitetssammenfald. I bekræftende fald skal der straks ske indefrysning. Indefrysningen skal herefter straks indberettes til Erhvervsstyrelsen.

4. Identitetssammenfald

4.1 Identitetssammenfald

Når pengepengemidler, typisk på en bankkonto, er blevet indefrosset i henhold til en forordning på baggrund af identitetssammenfald med en navneliste/en af terrorlisterne, anbefales det, at kontohaver/ejeren orienteres om det af den finansielle institution eller virksomheden. Af orienteringen bør fremgå, at kontohaver/ejeren ikke uden forudgåen-

de tilladelse fra Erhvervsstyrelsen, der administrerer reglerne om indefrysning, kan hæve pengepengemidler på kontoen eller på anden måde disponere over indeståendet/genstanden. Af orienteringen bør også fremgå, at spørgsmål til indefrysningen, herunder anmodning om undtagelser fra indefrysningen, skal rettes direkte til Erhvervsstyrelsen.

5. Indefrysning

5.1 Hvem foretager indefrysning

Indefrysning foretages typisk af finansielle institutioner og virksomheder. Men indefrysning kan også foretages af myndigheder, organisationer og privatpersoner.

5.2 Indberetning af oplysninger om indefrysning

Når en indefrysning har fundet sted i henhold til en forordning, skal Erhvervsstyrelsen straks underrettes herom. Indberetningen skal så vidt muligt indeholde følgende oplysninger:

- Navn og adresse på kontohaver/ejer.
- Kontonummer/beskrivelse af løssøre e.l.
- Beløbsstørrelsen på indeståender/værdi af løssøre pr. indefrysningsdatoen.
- Opgørelse over posteringer på konti e.l.
- Anden relevant information.

Oplysningerne, der behandles fortroligt, skal af Erhvervsstyrelsen videregives til EU-Kommissionen, der også er forpligtet til at behandle oplysningerne fortroligt.

5.3 Krav i forbindelse med indefrysning

Det pengeinstitut eller den virksomhed, som foretager indefrysning, har pligt til at sikre, at det indefrosne ikke forvaltes på en måde, så det forringes unødigt i værdi eller på anden vis mister de rettigheder, som ellers er tilknyttet det indefrosne i det omfang, at det ikke strider mod den pågældende forordning, som ligger til grund for indefrysningen.

5.4 Tilskrivning af renter o.l. til indefrosne konti

Renter eller anden form for afkast fra en indefrosset konto, eller forfaldne beløb i henhold til kontrakter, aftaler eller forpligtelser, som blev indgået forud for den dato, hvor kontoen blev omfattet af indefrysning, kan tilføres kontoen under forudsætning af, at pengepengemidlerne straks indefryses. Erhvervsstyrelsen skal straks underrettes om sådanne transaktioner.

5.5 Konsekvens af indefrysning

Indefrysning betyder, at den udpegede person eller enhed, som udgangspunkt ikke længere har råderet over sine pengepengemidler og økonomiske ressourcer. Det pengeinstitut eller den virksomhed, som har foretaget indefrysningen, skal nægte den udpegede person eller enhed at få adgang til det indefrosne. For at den udpegede person eller enhed kan få adgang til det indefrosne, skal Erhvervsstyrelsen give tilladelse hertil.

Er der tale om indefrysning af løssøre, vil det indefrosne i visse situationer fortsat kunne benyttes af den udpegede person eller enhed, så længe det indefrosne ikke benyttes til at

opnå pengepengemidler, varer, tjenesteydelser o.l., der er forbudt i henhold til forordningen.

Det er vigtigt at understrege, at den udpegede person eller enhed ikke mister sin ejendomsret over det indefrosne.

6. Undtagelser fra indefrysning

Der findes hovedsageligt tre typer af muligheder for tilladelse til frigivelse af visse indefrosne pengepengemidler m.v. Alle typer muligheder kræver tilladelse fra myndighederne.

- a. Humanitære forhold, fx afholdelse af basale udgifter, herunder betaling af fødevarer, husleje eller renter og afdrag på bolig, medicin og lægebehandling, skat, forsikringspræmier og offentlige takster.
- b. Honorarer og refusion af udgifter ifm. juridisk bistand vedrører betaling af et rimeligt honorar og godtgørelse af udgifter i forbindelse med juridisk bistand.
- c. Ekstraordinære udgifter vedrørende afholdelse af nødvendige ekstraordinære udgifter. Disse udgifter er ikke nærmere defineret og beror på en konkret vurdering.

I visse forordninger, fx om Iran og Syrien, findes yderligere bestemmelser om frigivelse af visse indefrosne pengemidler.

7. Anmodning om frigivelse af visse indefrosne pengepengemidler m.v.

7.1 Hvem kan anmode om frigivelse

- Den udpegede person eller enhed eller en repræsentant for disse kan anmode om tilladelse til frigivelse af visse indefrosne pengepengemidler m.v..
- En person, virksomhed eller myndighed, som har et legitimt krav mod den udpegede person eller enhed, kan også anmode om tilladelse til frigivelse af visse indefrosne pengepengemidler m.v., fx i forbindelse med betaling af fakturaer, indfrielse af kontrakter o.l., som ikke vedrører forhold, der strider imod sanktionerne.

7.2 Hvad skal en anmodning indeholde

Anmodning om tilladelse til frigivelse af visse indefrosne pengepengemidler m.v. skal sendes til Erhvervsstyrelsen og så vidt muligt indeholde følgende oplysninger:

- Navn, adresse, telefonnummer og e-mail adresse på ansøger.
- Hvis der er tale om en person: Navn og adresse på den udpegede person, som anmodningen om tilladelse til frigivelse af pengemidlerne angår.

- Hvis der er tale om en virksomhed eller organisation: Navn, adresse og cvr.nr./registreringsnr. på den udpegede enhed eller organisation, som anmodningen om tilladelse til frigivelse af pengemidlerne angår.
- Henvisning til den forordning, som danner grundlag for anmodningen. Gerne oplysninger om, hvilken artikel i den pågældende forordning, der danner grundlag for anmodningen.
- Årsagen til, at der anmodes om tilladelse til frigivelsen.
- Dokumentation der ligger til grund for anmodningen om tilladelse til frigivelse af pengemidlerne, fx kopi af kontrakt, faktura eller udtalelse fra en myndighed, læge e.l. afhængigt af årsagen til anmodningen.
- Detaljerede oplysninger om, hvem modtageren af beløbet er.
- Detaljerede oplysninger om, hvortil beløbet ønskes overført, fx navn og adresse på bank, kontonummer o.l.

Styrelsen kan indhente yderligere oplysninger fra ansøgeren eller dennes repræsentant, hvis styrelsen skønner det nødvendigt for den videre behandling af anmodningen.

Hvis en virksomhed, som har et legitimt tilgodehavende hos en udpeget person eller enhed, anmoder om tilladelse til frigivelse, vil det være en forudsætning, at den udpegede person eller enhed anerkender kravet. Hvis den udpegede person eller enhed ikke kan anerkende kravet, må parterne indbyrdes afklare tvisten, før styrelsen kan tage stilling til, om anmodningen om tilladelse til frigivelse af de indefrosne pengemidler kan imødekommes.

Der er ikke udarbejdet et skema til brug for anmodning om tilladelse til frigivelse af indefrosne pengemidler.

7.3 Sagsbehandling

Erhvervsstyrelsen bekræfter modtagelsen af anmodningen over for ansøgeren, som samtidig orienteres om, hvilke foranstaltninger styrelsen vil iværksætte, herunder at det ofte vil være nødvendigt, at styrelsen indhenter supplerende oplysninger fra de involverede parter. Styrelsen vil ofte også drøfte anmodningen med andre danske myndigheder. I visse tilfælde vil det være nødvendigt at tage kontakt til myndigheder i andre lande. Når sagen er fuldt belyst, tager styrelsen stilling til, om anmodningen lever op til kravene om frigivelse af indefrosne pengemidler i den pågældende forordning.

Vurderer styrelsen, at anmodningen kan imødekommes, orienteres ansøgeren herom. I visse tilfælde vil styrelsen med det samme kunne give tilladelse til frigivelse. I andre tilfælde kræver forordningerne, at de øvrige EU-medlemsstater og EU-Kommissionen skal høres om tilladelsen til frigivelse af pengemidlerne, eller at frigivelsen skal godkendes af den pågældende sanktionskomité under FN, hvis en sådan er nedsat i henhold til den relevante FN-resolution.

Hvis styrelsen på ovennævnte baggrund vurderer, at anmodningen ikke lever op til kravene i forordningen, orienterer styrelsen ansøgeren om, at anmodningen ikke kan imødekommes med begrundelse herfor. Styrelsen betragter herefter sagen som afsluttet. For information om klageadgang henvises til punkt 8. **Domstolsprøvelse.**

Alle tilladelser til frigivelse af indefrosne pengepengemidler m.v. indberettes til EU-Kommissionen.

8. Domstolsprøvelse

I de tilfælde hvor Erhvervsstyrelsen har givet afslag på en anmodning om tilladelse til frigivelse af indefrosne pengemidler i henhold til en EU-forordning, eller hvor en udpeget person eller enhed finder, at indefrysningen er uberettiget, kan afgørelsen indbringes for en domstol. Afhængigt af retsgrundlaget er ankemulighederne dog forskellige.

8.1 Afslag på anmodning om frigivelse af visse indefrosne pengepengemidler m.v.

I sager, der vedrører anmodning om tilladelse til frigivelse af indefrosne pengemidler m.v. på baggrund af EU's forordninger om sanktioner, hvor Erhvervsstyrelsen har bemyndigelse til at træffe den endelige afgørelse og har givet afslag på en anmodning, kan afgørelsen påklages til Erhvervs- og Vækstministeriet.

I sager, der vedrører anmodning om tilladelse til frigivelse af indefrosne pengemidler på baggrund af EU's forordninger om sanktioner, hvor Erhvervsstyrelsen har givet afslag på anmodningen efter høring af EU-medlemsstaterne, Rådet og EU-Kommissionen, kan afgørelsen indbringes for de nationale domstole. Afgørelsen kan tillige indbringes for EU-Domstolen.

I sager om anmodning om tilladelse til frigivelse af indefrosne pengemidler hvor en FN-Sanktionskomité har gjort indsigelse mod frigivelsen, kan sagen ikke ankes.

I sager, der vedrører anmodning om tilladelse til frigivelse af indefrosne pengemidler på baggrund af EU's fælles holdning 2001/931/FUSP og Rådets forordning nr. 2580/201 om terrorisme generelt, hvor Erhvervsstyrelsen har givet afslag på anmodningen, kan afgørelsen indbringes for de nationale domstole.

8.2 Vedr. selve indefrysningen

I sager, der vedrører selve den foretagne indefrysning på baggrund af EU's forordninger om sanktioner, kan afgørelsen om indefrysning indbringes for de nationale domstole. Afgørelsen kan tillige indbringes for EU-Domstolen.

9. Ophævelse af indefrysning

9.1 Hvornår ophæves indefrysning

Indefrysning ophæves, når sanktionerne enten i deres helhed eller over for bestemte udpegede personer og/eller enheder ophæves, dvs. når FN's Sikkerhedsråd og/eller EU vedtager, at sanktionerne ikke længere skal være i kraft. I praksis betyder det, at EU vedtager at ophæve eller ændre den pågældende forordning, hvorefter beslutningen i form af en ny forordning offentliggøres i EU-Tidende.

10. Indberetningspligt

10.1 Myndighedernes indberetningspligt

For alle EU's forordninger om finansielle sanktioner gælder, at de nationale kompetente myndigheder straks skal underrette EU-Kommissionen og de øvrige EU-medlemsstater om alle oplysninger og forhold, som vedrører forordningerne. Det gælder bl.a. oplysninger om foretagne indefrysninger, tilladelse til undtagelser fra forordningerne, domme for overtrædelse af forordningerne og straffebestemmelser for overtrædelse af forordningerne.

Alle oplysninger, som indberettes, behandles fortroligt af EU-Kommissionen og EU-medlemsstaterne.

11. De-listing

Såfremt personer, grupper eller enheder mener sig uberettiget optaget på en af FN's eller EU's terror- eller navnelister og dermed er underlagt restriktive foranstaltninger (sanktioner), er der mulighed for at anmode om at blive taget af listen eller listerne (såkaldt de-listing).

11.1 EU-procedure vedr. terrorisme

For så vidt angår EU's to terrorlister i tilknytning til Fælles holdning 2001/931/FUSP samt Rådets forordning nr. 2580/2001 om terrorisme generelt har EU-landene vedtaget særlige retningslinjer for arbejdet med terrorlisterne, herunder de-listing. Retningslinjerne blev revideret i slutningen af 2009 og indebærer bl.a., at anmodninger om de-listing kan rettes til Rådet for den Europæiske Union. Retningslinjerne er offentligt tilgængelige og kan downloades på:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/091222_EU_terrorist_list-DA.PDF

For så vidt angår EU's løbende opdatering af bilaget til Rådets forordning nr. 881/2002 om Al-Qaida og forordning nr. 753/2011 om Afghanistan, der gennemfører FN's sikkerhedsrådsresolutioner 1989 (2011) og 1988 (2011), kan anmodninger om de-listing også rettes til Rådet for den Europæiske Union.

11.2 EU-procedure vedr. sanktioner mod tredjelande

For så vidt angår anmodninger om de-listing i forbindelse med navnelisterne til EU's sanktioner mod tredjelande kan anmodninger om de-listing ligeledes rettes til Rådet for den Europæiske Union eller til Udenrigsministeriet.

11.3 FN-procedure, Focal Point

Såfremt en anmodning om de-listing relaterer sig til FN's terrorliste vedrørende Afghanistan, kan der rettes henvendelse til FN's Focal Point for behandling af anmodninger om de-listing. Focal Point blev etableret i 2007 på baggrund af FN's resolution 1730 (2006) med henblik på formidling af anmodninger om de-listing til de relevante FN-sanktionskomitéer.

Link til FN's hjemmeside om Focal Point:

<http://www.un.org/sc/committees/1521/dfp.shtml>

Såfremt en anmodning om de-listing relaterer sig til FN's terrorliste vedrørende Al-Qaida kan der rettes henvendelse til FN's ombudsperson, hvis kontor blev etableret ved resolution 1904 (2009) af 17. december 2009.

Link til FN's hjemmeside om ombudspersonen:

<http://www.un.org/en/sc/ombudsperson/>

Spørgsmål om de-listing kan endvidere rettes til Udenrigsministeriet, Folkeretskontoret (jtf@um.dk), der er behjælpelig med den videre proces.

11.4 Generelt vedr. EU-proceduren om klageadgang

Den klageadgang, der følger af Traktaten om Den Europæiske Union (TFEU) artikel 263, gælder generelt for fysiske og juridiske personer, der er berørt som følge af bl.a. EU's sanktioner mod tredjelande. Der gælder som udgangspunkt en klagefrist på to måneder efter, at retsakten, alt efter sin art, er offentliggjort i EU-Tidende eller meddelt klageren.

12. Straf for overtrædelse af sanktioner

Overtrædelser af EU's forordninger om sanktioner vedtaget under henvisning til EF-Traktatens artikel 60, 301 og 308 samt artikel 215 og 352 i Lissabontraktaten kan straffes i henhold til straffelovens § 110 c.

12.1 Straffelovens § 110 c:

§ 110 c. Den, som overtræder bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til værn for statens forsvars- eller neutralitetsforanstaltninger, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. Med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 år straffes den, som overtræder bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til gennemførelse af statens forpligtelser som medlem af Forenede Nationer.

Stk. 3. Med samme straf som i stk. 2 straffes den, der overtræder bestemmelser indeholdt i eller udstedt i medfør af forordninger, som er vedtaget med hjemmel i artikel 60, 301 eller 308 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab eller artikel 215 eller 352 i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, og som tager sigte på helt eller delvis at afbryde eller indskrænke de finansielle eller økonomiske forbindelser med et eller flere lande uden for Den Europæiske Union eller på tilsvarende sanktioner over for enkeltpersoner, grupper af personer eller juridiske personer.

Stk. 4. Begås en forbrydelse som nævnt i stk. 1, 2 eller 3 uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 2 år.

Såfremt der er tale om forsættelig bistand vedrørende finansiering af terrorisme, vil dette tillige være omfattet af de særlige regler herom i straffelovens § 114 b.

13. Generelt

Det er altid ordlyden i den konkrete retsakt med eventuelle ændringer, som gælder, og som er afgørende for styrelsens vejledning og sagsbehandling.

14. Nyttige links

14.1 EU-Tidende

Ændringer til sanktioner offentliggøres i EU-Tidende, som udkommer elektronisk hver dag undtagen søndag. EU-Tidende kan sammenlignes med Lovtidende i Danmark. Hver gang nye ændringer om indefrysning til forordningerne offentliggøres i EU-Tidende, udsender Erhvervsstyrelsen en nyhedsmail om ændringerne med henblik på, at man straks undersøger, om man har kunder, hvis pengepengemidler og økonomiske ressourcer er omfattet af kravet om indefrysning. Alle kan abonnere på styrelsens nyhedsmails ved at tilmelde sig ”Nyheder om indefrysning”. Tilmelding kan ske via dette link på styrelsens hjemmeside:

http://eksportkontrol.erhvervsstyrelsen.dk/nyhedsbrev_eksportkontrol/0/9

Styrelsen anbefaler, at man løbende holder sig orienteret om ændringer til sanktionerne i EU-Tidende. EU-Tidende findes her:

<http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=da>

14.2 EU's database over sanktioner

EU-Kommissionen har i samarbejde med fire europæiske bankorganisationer oprettet en elektronisk database over personer, grupper og juridiske enheder, der er omfattet af alle EU's finansielle sanktioner. Databasen er oprettet med henblik på at lette den finansielle sektor og andre berørte i deres håndtering af navne- og terrorlisterne knyttet til EU's forordninger om indefrysning. Databasen giver mulighed for elektronisk behandling og sammenligning af navne- og terrorlisterne med fx kundedatabaser. Erhvervsstyrelsen anbefaler at benytte databasen. Databasen og vejledning i brug af databasen findes her:

<https://eksportkontrol.erhvervsstyrelsen.dk/eus-database-over-sanktioner>

14.3 EUR-Lex

EUR-Lex er en søgefunktion på EU's hjemmeside, der gør det muligt at fremfinde specifikke dokumenter, herunder forordninger. Kender man dokumentnummer og årstal på fx forordningen, kan man med fordel finde forordningen via EUR-Lex under ”Dokumentreference”. EUR-Lex findes her:

<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

15. Kontakt

Administrationen af EU's forordninger om sanktioner er fordelt mellem flere myndigheder. Udenrigsministeriet har på sin hjemmeside en samlet oversigt over de relevante myndigheder og deres ansvarsområder i relation til sanktionerne. Link til Udenrigsministeriets hjemmeside:

<http://um.dk/da/politik-og-diplomati/retsorden/sanktioner/>

15.1 Indefrysning af pengepengemidler og økonomiske ressourcer, sanktioner mod Iran og dual-use produkter (varer og teknologi der kan benyttes både civilt og militært)

Erhvervsstyrelsen

Dahlerups Pakhus

Langelinie Allé 17

2100 København Ø

Tlf.: 35 29 15 00

Fax: 35 29 10 01

E-mail: eksportkontrol@erst.dk vedr. sanktioner og dual-use produkter

Website: <http://eksportkontrol.erhvervsstyrelsen.dk/> om udførsel af dual-use produkter

15.2 Navnesammenfald vedr. terrorlisterne samt mistænkelige transaktioner (STRs) om masseødelæggelsesvåben og terrorfinansiering

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK)

Hvidvasksekretariatet

Kampmannsgade 1

1604 København K

Tlf.: 72 68 90 00

Fax: 45 15 00 16

E-mail: saoek@ankl.dk